

Vergaderjaar 2019–2020

35 300 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2020

Nr. 57

VERSLAG VAN EEN (DIGITAAL) GESPREK MET DE EUROCOMMISSARIS VAN HANDEL PHIL HOGAN OP 25 MEI 2020

Vastgesteld 25 juni 2020

Inleiding

Een van de activiteiten op de kennisagenda 2020 van de commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is een werkbezoek aan de Europese instellingen in Brussel met het thema handel. Vanwege de maatregelen t.b.v. COVID-19 kon het beoogde werkbezoek op maandag 25 mei 2020 aan Brussel niet doorgaan. Het geplande gesprek met Eurocommissaris Phil Hogan heeft digitaal plaatsgevonden. Onderwerp van gesprek waren de gevolgen van de COVID-19 crisis voor de Europese handelsagenda.

Aan het gesprek hebben de volgende leden deelgenomen: (Anne) Mulder (VVD), Amhaouch (CDA), Bouali (D66), Van Ojik (GroenLinks), Alkaya (SP), Van den Hul (PvdA) (voorzitter van het gesprek), Voordewind (ChristenUnie), Sazias (50PLUS). De commissie brengt als volgt verslag uit van dit gesprek.

Introductie Eurocommissaris Hogan

De Eurocommissaris stond stil bij de COVID-19 pandemie en de consequenties voor de gezondheidszorg en de sociaaleconomische gevolgen. Hogan wees daarbij op de groene en digitale uitdagingen waar de EU voor staat t.b.v. het economisch herstel. Vervolgens benadrukte hij dat er een aantal belangrijke lessen te trekken zijn uit de COVID-19 crisis op het terrein van handel. Het gaat daarbij onder meer om de toegang tot gezondheidszorg, de weerbaarheid van internationale toeleveringsketens, het belang van het multilaterale handelssysteem en de hervorming van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de prioriteit van e-commerce en duurzame hervorming van de economie.

Hogan kondigde de herziening van het Europese handelsbeleid aan, mede in het licht van de COVID-19 crisis, waarbij hij onder meer het belang van transparantie benadrukte, te bereiken door onder meer het betrekken van

experts, stakeholders en het Europees Parlement.¹ In dit licht verwelkomde Eurocommissaris Hogan het Nederlands-Franse non-paper over handel, duurzaamheid en sociaaleconomische ontwikkeling d.d. 21 april 2020. De Eurocommissaris noemde ook de nieuw aan te stellen *Chief Trade Enforcement Officer* (CTEO) die moet toezien op de naleving van duurzaamheidsafspraken in handelsverdragen net als de monitoring en naleving van bilaterale handelsakkoorden. De CTEO rapporteert aan de Eurocommissaris over de stand van zaken en zal ook het Europees Parlement en de Raad op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen.

Vragen en antwoorden

In het gesprek met de Eurocommissaris zijn onder meer de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- De stand van zaken m.b.t. de handelsrelatie tussen de EU en de VS, waarbij het de inzet van de Commissie is om een beperkt handelsakkoord («mini-deal») te sluiten.
- De handelsrelatie met Afrika: dit jaar wordt de EU-Afrikastrategie herzien.² De EU en Afrika hebben elkaar nodig. Het is van wederzijds belang dat de toeleveringsketens zo open als mogelijk blijven.
- De afhankelijkheid van China: COVID-19 crisis heeft aangetoond dat de EU te afhankelijk is van China als het gaat om bijvoorbeeld de beschikbaarheid van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Deze afhankelijkheid moet worden tegengegaan door handelsketens te diversifiëren. De Commissie is van mening dat zowel de Europese industrie- als de handelsstrategie moet worden aangepast waardoor de EU zelf strategischer en meer kan produceren om een te sterke afhankelijkheid van derde landen te voorkomen.
- Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen: In het werkprogramma van de Commissie voor 2021 zal een voorstel worden opgenomen over *due dilligence*. Eurocommissaris Didier Reynders, van Justitie, zal naar verwachting verantwoordelijk zijn. Het ligt voor de hand dat de Kamer dan ook langs deze lijn zal worden geïnformeerd.
- Duurzame handel: Het Nederlands-Franse non-paper geeft richting als het gaat om de verduurzaming van handel. De aangekondigde herziening van het EU-handelsbeleid en de betere handhaving door de *Chief Trade Enforcement Officer* zal ook een bijdrage leveren aan dit doel. Duurzaamheidsbepalingen in (toekomstige) handelsverdragen hebben bovendien ook al effect voordat het verdrag is ondertekend. Met Brazilië bijvoorbeeld worden nu al stappen gezet tijdens de pre-implementatie van het Mercosur verdrag.
- Het belang van de naleving en implementatie van internationale arbeidsstandaarden (ILO) door derde landen waarmee de EU onderhandelt over handelsovereenkomsten, zoals Vietnam en Mercosur. De *Chief Trade Enforcement Officer* zal toezien op naleving.
- Brexit: vanwege gebrek aan voortgang in de onderhandelingen doen bedrijven er goed aan zich voor te bereiden op de slechtst mogelijke uitkomst.
- De rol van ngo's in de totstandkoming van handelsverdragen, zoals tussen de EU en Canada. Stakeholders zijn van invloed, onder meer in

¹ De Commissie heeft op 16 juni 2020 een brede consultatie gelanceerd over de herziening van het EU-handelspolitiek beleid. De Commissie zal de reacties op deze consultaties meenemen in de evaluatie en zal naar verwachting eind 2020 een voorstel presenteren voor een nieuwe handelspolitieke strategie.

² De behandeling van het Commissievoorstel voor de EU-Afrika strategie ligt primair bij de commissie Buitenlandse Zaken, vanwege behandeling van de mededeling in de Raad Buitenlandse Zaken. Naar verwachting wordt de nieuwe gezamenlijke EU-Afrika partnerschapsagenda tijdens de EU-AU top in Brussel vastgesteld, voorzien in oktober 2020.

de fase waarin het EU-mandaat voor de onderhandelingen wordt bepaald. Ook hier speelt de *Chief Trade Enforcement Officer* een rol, vanwege beschikbaarheid voor vragen en zorgen uit het maatschappelijk middenveld.

De voorzitter van de commissie,
De Roon

De adjunct-griffier van de commissie,
Meijers